

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze diplomové práce

Veřejné zakázky s použitím elektronických aukcí

Martin Mikulka

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Cílem této diplomové práce je provedení teoreticko – empirické analýzy oblasti veřejných zakázek se zaměřením na elektronické aukce. Práce je rozdělena do dvou částí. První část charakterizuje veřejné zakázky a elektronické aukce z teoretického hlediska a druhá část podrobně rozebírá vybranou veřejnou zakázku, která byla hodnocena prostřednictvím elektronické aukce ve vybrané organizaci. Dále navazuje analýza veřejných zakázek, které byly ve vybrané organizaci realizovány prostřednictvím elektronické aukce a závěr práce.

Teoretická část se nejprve zabývá charakteristikou veřejných zakázek, právní úpravou a vývojem jak v ČR, tak na úrovni EU a novými trendy, které se v této oblasti vyskytují. Přímým vyústěním jsou pak elektronické aukce, jakožto jeden z těchto trendů, které jsou rozebírány v dalších kapitolách této práce. Ty se nejprve zabývají historickým vývojem a právním rámcem elektronických aukcí a až následně provádí jejich charakteristiku, včetně popisu průběhu, jejich účastníků nebo jednotlivých typů aukcí.

Empirická část je rozdělena do dvou částí. V první části je po jednotlivých krocích popsána zkoumaná veřejná zakázka, která byla realizovaná elektronickou aukcí, včetně analýzy zadávací dokumentace. V druhé části následuje statistická analýza elektronických aukcí ve vybrané organizaci s cílem prokázat úsporu finančních prostředků, při použití tohoto moderního nástroje.

Klíčová slova:

Veřejná zakázka, elektronická aukce, zadavatel, uchazeč, nabídka, komise, zadávací řízení, elektronizace, hodnocení nabídek, imunomodulační látky, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

Cíl práce a metodika

Cílem literární rešerše je dostat se hlouběji do problematiky veřejných zakázek, konkrétně elektronických aukcí a pokusit se podat ucelený obraz o tomto způsobu vybírání dodavatelů. Prvním cílem empirické části je popsat průběh veřejné zakázky realizované prostřednictvím elektronické aukce v praxi, ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze (dále jen VFN) a následně zjistit, zda bylo během zadávacího řízení postupováno v souladu se zákonem. Druhým cílem této části práce je provést analýzu a vyhodnocení elektronických aukcí, realizovaných v této organizaci a na základě této analýzy provést predikci vývoje veřejných zakázek pomocí elektronické aukce ve VFN, na dvě budoucí čtvrtletí.

Literární rešerše bude zpracována na základě analýzy odborné literatury, odborných článků a internetových zdrojů, které řeší danou problematiku. První část praktické práce bude vycházet z analýzy interních dokumentů, souvisejících s analyzovanou veřejnou zakázkou, jejímž zadavatelem byla VFN. Průběh veřejné zakázky realizovaný pomocí elektronické aukce pak bude hodnocen z hlediska souladu se zákonem o veřejných zakázkách, konkrétně pomocí metody komparace. Pro zpracování druhé části praktické práce bude nejprve potřebné získat sekundární data, na jejichž základě bude moci být provedena analýza. Vyhodnocení takto získaných dat bude provedeno prostřednictvím grafů, vytvořených programem Microsoft Word 2010. Každý graf bude následně prostřednictvím metody komparace slovně okomentován a vyhodnocen. Dalším krokem bude prostřednictvím těchto dat stanovit predikci na dvě budoucí čtvrtletí, což bude realizováno prostřednictvím programu Statistica 12.

Výsledky práce

Veřejné zakázky jsou obzvlášť v posledních několika letech velmi často skloňovaným pojmem, který je spojen s mnohamiliardovými obchody, transparentností, úsporou státních výdajů, vyšší efektivností, ale bohužel v některých případech i s korupcí. Aby do budoucna přetrvaly pouze ony žádoucí vlastnosti, je potřeba aby společnost i nadále nacházela nástroje, které tuto snahu podpoří.

Východiskem pro elektronické aukce, jakožto moderního nástroje podporujícího zásady zadávání veřejných zakázek, je zákon č.137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se již v pořadí o třetí zákonnou úpravu od vzniku samostatné České republiky. Tyto poměrně časté legislativní změny v oblasti veřejných zakázek byly vyvolány jednak legislativními nedostatky konkrétních zákonů, ale především povinností

České republiky harmonizovat svou vnitrostátní právní úpravu s předpisy Evropské unie. Tato povinnost byla jednou z řady, které pro Českou republiku vplynuly ze vstupu České republiky do Evropské unie.

V druhé části literární rešerše byla prostřednictvím analýzy odborné literatury rozebrána samotná elektronická aukce, jakožto jeden z nových trendů, který se v oblasti veřejných zakázek v současnosti čím dál více objevuje. Bylo zjištěno, že tento nástroj se vyvinul v souvislosti s elektronizací veřejné správy a veřejných zakázek, jejíž právní rámec vychází ze dvou Směrnic Evropského parlamentu a Rady. Aktuálním strategickým dokumentem, který vyjadřuje plán na zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek, schválený vládou ČR je Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2011 až 2015. V zákoně o veřejných zakázkách byl institut elektronické aukce zakotven již v jeho původním znění a v současnosti je upravena v § 96 a § 97, tohoto zákona. Pro další rozvoj elektronických aukcí se jako velmi důležitý ukázal projekt informačního systému NIPEZ, nebo-li Národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek, který vznikl na podporu zadavatelů z oblasti elektronického zadávání a jehož spuštění významně napomůže při zavádění elektronického zadávání veřejných zakázek na všechny úrovně veřejné správy.

Samotná elektronická aukce se vyvinula z klasické aukce, jakožto nejstaršího způsobu soutěžního obchodování. Teprve s nástupem moderních technologií a elektronického obchodování, vznikly různé formy elektronických aukcí nejprve v soukromém sektoru a až později bylo objeveno jejich využití i sektorem veřejným.

Ukázalo se, že hlavní přínosy, které z použití elektronické aukce plynou, jsou dálkový přístup, úspora času a finančních prostředků, jistota transparentnosti a vyšší atraktivita pro uchazeče. Podmínkami pro použití elektronické aukce a jejím průběhem se zabývají § 96 a §97, zákona o veřejných zakázkách. V neposlední řadě bylo zjištěno, že existuje několik typů aukcí, které jsou charakteristické postavením jejich účastníků nebo samotným průběhem. Pro elektronické aukce se ale jako nejvhodnější ukázala tzv. Anglická aukce reverzní, ve které účastníci podávají nabídky jeden proti druhému, čímž snižují nabídkovou cenu, až do vypršení stanoveného limitu, kdy se stane vítěznou nejnižší nabídka.

Hlavním cílem empirické části bylo popsat průběh veřejné zakázky realizované prostřednictvím elektronické aukce v praxi, v našem případě ve VFN a zjistit, zda byl v souladu se zákonem o veřejných zakázkách. Dalším cílem bylo provést analýzu a vyhodnocení elektronických aukcí, realizovaných v této organizaci. VFN má jakožto veřejný zadavatel povinnost postupovat podle zákona o veřejných zakázkách. U analyzované veřejné

zakázky lze konstatovat, že celý proces zadávání, který proběhl na základě vnitřních směrnic, byl v souladu s tímto zákonem. Cílem zakázky bylo zajistit pro zadavatele zásobování léčivého přípravku imunomodulačních látek, jenž je potřeba pro provoz zdravotnického zařízení. Tato veřejná zakázka byla zrealizována v roce 2013 a z finančního hlediska byla s celkovou hodnotou přesahující 216 mil. Kč největší veřejnou zakázkou, kterou VFN realizovala prostřednictvím elektronické aukce. Po ukončení aukce bylo možné potvrdit finanční úsporu, která v tomto případě činila téměř 78 mil. Kč.

Analýza elektronických aukcí uskutečněných ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze zmapovala všechny tyto aukce, za období let 2011 až 2014, tedy za dobu, kdy jsou v této organizaci využívány. Za toto období zde bylo uskutečněno 69 elektronických aukcí, o celkové hodnotě 1,68 mld. Kč. Průměrný finanční objem jedné veřejné zakázky realizované elektronickou aukcí byl tedy 24,4 milionu Kč. Analýza potvrdila, že za sledované období bylo díky elektronickým aukcím ušetřeno přes 427 milionů Kč, což v průměru znamená úsporu na jednu zakázku ve výši 6,2 milionu Kč. Z uvedeného lze shrnout, že elektronická aukce přinesla za dobu svého využívání v této organizaci nejen průměrnou úsporu ve výši 20,23% z celkových nákladů u soutěžených veřejných zakázek, ale i časovou úsporu, čímž potvrdila své deklarované přínosy. Aby byl celý proces ještě efektivnější, bylo by vhodné, aby zadavatel striktněji dodržoval procesy interně nastavené při uzavírání smluv, aby mohlo dojít, co nejdříve po soutěži k využívání výhodných cen.

Elektronické aukce jsou vzhledem k celkovému počtu a objemu veřejných zakázek stále používány pouze okrajově. V roce 2013 činil jejich počet 4,7 % a finanční zastoupení pak 5% z celkového počtu veřejných zakázek. Největší využití i nadále nachází elektronické aukce při nákupu energií a zdravotnického materiálu. Hlavní důvod, který v současnosti vedl k nevyužití plného potenciálu tohoto nástroje, je spatřován především v nedostatečné infrastruktuře pro elektronické zadávání veřejných zakázek. Vzhledem ke skutečnosti, že uvedený způsob komunikace není v současné době dosud obecně dostupný a je technologicky náročnější, než-li úkony, které jsou v zadávacím řízení činěné klasickým způsobem, je v tomto ohledu ze zákona na elektronickou aukci nahlíženo jako na prostředek diskriminace účastníků, kteří příslušným technologickým vybavením nedisponují. Původní ambice vlády masivněji využívat potenciálu e-aukcí zatím nebyly naplněny, ale já osobně doufám, že tato situace by se měla změnit po zprovoznění již zmíněného systému NIPEZ, díky čemuž bude moct být naplno využit obrovský potenciál, který v sobě elektronické aukce mají.

Seznam vybrané použité literatury

KRENK, Michal. *Zadávání veřejných zakázek*. 1.vyd.Praha: Nakladatelství Galén, 2005. 169 s. ISBN 80-7262-343-5

KAPLAN, Milan, *Municipalities & eAuctions : an analysis of the use of eAuctions in Czech and Slovak municipalities in 2011, 2012 and 2013*. Ostrava: NAR marketing, 2014. 50 s. ISBN 978-80-260-6144-1

KRČ, Robert, MAREK, Karel, PETR, Michal. *Zákon o veřejných zakázkách a koncesní zákon s vysvětlivkami a předpisy souvisejícími*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. 543 s. ISBN 80-7201-629-6

JURČÍK, Radek. *Zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí v ČR a v EU*. Praha: C.H.Beck, 2007, 571 s. ISBN 978-80-7179-575-9

OCHRANA, František, PŮČEK, Milan. *Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě Smart Administration*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 248 s. ISBN 978-80-7357-667-7

Zákon č.137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Elektronické zadávání veřejných zakázek. Portal-vz.cz [online]. ©2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné na WWW:< <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Elektronicke-zadavani-verejnych-zakazek>>

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. *Apps.odok.cz* [online]. ©2014 [cit. 2014-12-14]. Dostupné na WWW: <<https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=KORN9LNHXSAP>>

VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ NEMOCNICE V PRAZE. O nemocnici. *Vfn.cz* [online] ©2014 [cit. 2015-1-21]. Dostupné na WWW:< <http://www.vfn.cz/o-nemocnici/>>

BERÁNKOVÁ, Jana, PODĚŠŤOVÁ, Martina. *Nákup o objednávání*. SM-VFN-31, s.10

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze. *Souhrnný protokol elektronické aukce*. 2013. s.28